

Paper Code

BC-201

अनुक्रमांक: .....
निरीक्षकस्य हस्ताक्षरम् .....

पतञ्जलिविश्वविद्यालयः

परीक्षा - मईमासः - 2019

सहायक पाठ्यक्रमः (सत्रम् : द्वितीयम्)

प्रथमपत्रम्-संस्कृतव्याकरणम् (क)

समयः - होरात्रयम्

अधिकतमाङ्काः - 70

अवधेयम् : इदं प्रश्नपत्रम् सप्ततेः (70) अङ्कानां विद्यते। अत्र खण्डद्वयं वर्तते। प्रत्येक खण्डे प्रदत्तानां निर्देशानामनुसरणपुरस्सरमेव प्रश्नानां समाधानं कर्तव्यम्। अङ्कविभाजनं प्रत्येकं खण्डस्य प्रश्नस्य च पुरतः द्रष्टुं शक्यते।

(खण्डः - अ)

55 अङ्काः

(प्रथमावृत्तिः)

- प्रश्नः1- अधोलिखितेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्च पदच्छेदविभक्तीन् कुर्वन्तु- (2X5=10)
- (क) क्तेन नञ्विशिष्टेनानञ् । (ख) तत्र तेनेदमिति सरूपे।
(ग) यस्मादधिकं यस्य चेश्वरवचनं तत्र सप्तमी। (घ) विभाषाऽपपरिबहिरञ्चवः पञ्चम्या।
(ङ) संख्ययाऽव्ययासन्नादूराधिकसंख्याः संख्येये। (च) साधुनिपुणाभ्यामर्चायां सप्तम्यप्रतेः
(छ) सुबामन्त्रिते पराङ्गवत् स्वरे।
- प्रश्नः2- प्रदत्तानां समस्तपदानां विग्रहः कर्तव्यः - (2X5=10)
- (क) स्तोकात्कान्तिकदूरार्थकृच्छाणि क्तेन। (ख) पूर्वापराधरोत्तरमेकदेशिनैकाधिकरणे।
(ग) गत्यर्थकर्मणि द्वितीयाचतुर्थ्यौ चेष्टायामनध्वनि। (घ) उपमितं व्याघ्रादिभिः सामान्याप्रयोगे।
(ङ) रूजार्थानां भाववचनानामञ्चरेः। (च) अव्ययं विभक्तिसमीप ..... वचनेषु।
(च) पूरणगुणसुहितार्थसद्व्ययतव्यसमानाधिकरणेन। (छ) अव्ययं विभक्तिसमीप ..... वचनेषु।
- प्रश्नः3- केषाञ्चित् पञ्चानामर्थोदाहरणे ज्ञापनीये। (3X5=15)
- (क) अक्षशलाकासंख्याः परिणा। (ख) अनेकमन्यपदार्थे।
(ग) उभयप्राप्तौ कर्मणि (घ) कर्मणि च।
(ङ) द्वितीया श्रितातीतपतितगतात्यस्तप्राप्तापन्नैः। (च) दूरान्तिकार्थेभ्यो द्वितीया च।
(छ) पूर्वसदृशसमोनाथकलहनिपुणमिश्रलक्षणैः।
- प्रश्नः4- अधोदत्ताः केचन चत्वारः शब्दाः साधनीयाः - (5X4=20)
- (क) पूर्वशालः । (ख) पञ्चगवधनः । (ग) अधिस्त्रि । (घ) चित्रगुः ।
(ङ) महापुरुषः । (च) प्रत्यग् । (छ) युवजरती ।

(खण्डः - ब)

15 अङ्काः

(अष्टाध्यायी)

- प्रश्नः1- पृष्ठेषु चतुर्षु अष्टाध्यायीसूत्रेषु द्वयोरग्रे दृश-दृश सूत्राणि लेखितव्यानि - (05X2=10)
- (क) तेन क्रीतम् । (ख) आदितश्च । (ग) नलोपो नञः । (घ) ह्रस्वः ।
- प्रश्नः2- प्रदत्तानां सर्वेषां सूत्राणाम् अध्यायपादसंख्या ज्ञापनीया - (01X5=05)
- (क) तदस्य ब्रह्मचर्यम्। (ख) कुस्तुम्बुरुणि जातिः । (ग) प्वादीनां ह्रस्वः ।
(घ) ओदितश्च। (ङ) कर्मणि घटोऽठक् ।

-----X-----